

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 12.12.2007
KOM(2007) 800 lõplik

KOMISJONI ARUANNE NÕUKOGULE

Piimasektori turuväljavaated

KOMISJONI ARUANNE NÕUKOGULE

Piimasektori turuväljavaated

SISUKORD

1.	Sissejuhatus	3
2.	Piimatoodete tootmise areng ajavahemikul 2003–2007	4
3.	Piimatootmise areng ajavahemikul 2003–2007	6
4.	Piima ja piimatoodete hindade areng ajavahemikul 2003–2007.....	7
5.	Turukorraldusmeetmete kasutamine ajavahemikul 2003–2007.....	8
6.	ELi turuväljavaated: 2007–2014	8
7.	ELi turuväljavaated: 2006–2016	10
8.	Piimakvootide 2% tõus alates 2008. aastast.....	12
9.	Järeldused.....	13

1. SISSEJUHATUS

2003. aasta juunis jõudis nõukogu kokkuleppele mitme ELi piimanduspoliitika muudatuse suhtes. Kõige olulisemad punktid olid järgmised:

- (1) sekkumishinna asümmeetriline vähendamine: 25% või puhul (328,20 eurolt 246,39 eurole/100 kg kohta) ja 15% lõssipulbri puhul (205,52 eurolt 174,69 eurole/100 kg kohta);
- (2) sekkumishinna alandamise osaline kompenseerimine piimatootjatele: kvoodi otsetoetus 24,49 eurot/100 kg kohta ja lisatoetus liikmesriigile ligikaudses summas 11 eurot/100 kg kohta. Nimetatud toetusi makstakse kogu riikliku kvoodi kohta alates turustusaastast 1999/2000. Algselt olid Agenda 2000 raames kavandatud toodanguga seotud toetused väiksemad. Toetused tuleb toodangust lahti siduda hiljemalt 2007. aastal;
- (3) sekkumisest hoidumine võiturul: luues võimaluse avaldada pakkumiskutse sekkumiskokkuostu korraldamiseks pärast 30 000 tonni või kokkuostmist fikseeritud hindadega;
- (4) tootmiskvootide aegumine 1. aprillil 2015;
- (5) kolmes 0,5% järgus kavandatud 1,5% kvooditõusu edasilükkamine ühe aasta võrra üheteistkümnnes liikmesriigis, nagu oli ette nähtud Agenda 2000 raames. Tõus vastab 1,4 miljonile tonnile piimale;
- (6) lisamaksu vähendamine: neljas järgus 35,63 eurolt/100 kg kohta aastatel 2003/04 27,83 eurole/100 kg kohta alates 2007/08.

2004. aastal alanud piimasektori reform langes kokku kümne uue liikmesriigi ühinemisega ELiga. Selle tõttu suurenes ELi baaskvoot 18,5 miljonit tonni ja lisandus 80 miljonit tarbijat. Lisaks sellele kehtestati kaheksa uue liikmesriigi puhul vastavalt ühinemislepingutele 0,67 miljoni tonni suurune restruktureerimisreserv. See lisareserv liideti nende riiklikele kvootidele 1. aprillil 2006. 2007. aastal ühines ELiga veel kaks uut liikmesriiki kogukvoodiga 4 miljonit tonni, tõstes EL 27 kvoodi 142 miljoni tonnini.

Seega on 1. aprilliks 2008 lisandunud 2003. aastaga võrreldes 103 miljonit tarbijat ja lisakvoodina 24,5 miljonit tonni.

2003. aasta piimasektori reformi eesmärk oli suurendada konkurentsivõimet ja turule orienteeritust. Eesmärk oli vähendada või ja lõssipulbri garanteeritud hinda, et langeks huvi nende tootmise vastu ja tööstusharul tekiks stiimul toota suurema lisandväärtusega tooteid nagu juust ja värsked piimatooted. Samaaegne kvoodi suurendamine soodustaks täiendavat tootmist, aitaks kaasa sektori ümberkorraldamisele ja julgustaks noori põllumajandustootjaid sektorisse sisenema.

Tuletatakse meelde, et komisjoni ettepanek seoses 2003. aasta reformiga oli suurendada kvooti 2% võrra lisaks 1,5%-le, milles oli juba kokku lepitud Agenda 2000 raames. 2003. aasta juuni kompromissilepingus teatas nõukogu siiski, et

„Otsust täiendava kvooditõusu kohta 2007. ja 2008. aastal praegu vastu ei võeta. Pärast reformi täielikku rakendamist esitab komisjon turuväljavaateid käsitleva aruande, mille põhjal võetakse vastu otsus.”

2003. aasta reform on nüüdseks täielikult ellu viidud, välja arvatud viimane plaanikohane 0,5% kvooditõus üheteistkümnnes liikmesriigis 1. aprillil 2008 ning käesolevas aruandes kajastatakse komisjoni turuanalüüsi vastavalt nõukogu 2003. aasta taotlusele. Aruandes antakse vastus küsimusele, kas turg pakub piisavalt võimalusi täiendava piimakoguse tarnimiseks, ilma et see tooks kaasa riikliku toetuse suurendamist lühiajalises ja/või keskpikas perspektiivis, kui toodangu piirkoguseid suurendatakse kõikide 27 liikmesriigi suhtes.

2. PIIMATOODETE TOOTMISE ARENG AJAVAHEMIKUL 2003–2007

Arengut ajavahemikul 2003–2006 iseloomustas juustu ja värskete piimatoodete tootmise jätkuv kasv, toorpiima tarne stabiliseerumine ning lõssipulbri, või ja täispiimapulbri tootmise vähenemine. Tootmine on pidevalt liikunud mahtkaupadest suurema lisandväärtusega toodete suunas. Selle muutuse on esile kutsunud peamiselt kaks tegurit. Esiteks oli lõssipulbri ja või sekkumishindade vähendamine selge sõnum tootjatele, et ühendus ei toeta enam nende kahe kauba tootmist samas ulatuses kui varem. Teine tegur oli juustu nõudluse kasv nii EL 15-s kui ka uutes liikmesriikides. Juustu tarbimise kasv on olnud eriti dünaamiline uutes liikmesriikides.

Värskete piimatoodete osas on areng toimunud joogipiima tarbimise vähenemise ja muude värskete piimatoodete, nagu hapendatud piimatooted, tarbimise kasvu tulemusena.

Neid arenguid kirjeldatakse järgmises tabelis, milles võrreldakse piima ja konkreetsete piimatoodete tootmist ajavahemikul 2003–2006.

Tabel 2.1. EL 25 piimatoodete tootmine ajavahemikul 2003–2006 (tuhandetes tonnides)

EL 25	toorpiim *	juust**	värsked tooted	lõssipulber	täispiimapulber	kondenspiim	kaseiin	muud	või
2003	130 800	7 492	45 926	1 216	865	1 231	173		2 239
2006	130 700	8 029	46 131	858	813	1 212	168		2 072
muutus	–100	+537	+205	–358	–52	–19	–5		–167
piima ekvivalentides	–100	+4 300	+200	–3 940	–420	–40	–170	+30	***

* töötajatele tarnitud piim

** lehmapiimast valmistatud juust

*** võid ei väljendata piima ekvivalentides, sest võid peetakse teiste piimatoodete jäägiks

Hinnanguliselt on kõik ajavahemikul 2003–2006 täheldatud arengud jätkunud ka 2007. aastal. Küllaltki suurte hinnamuutuste tõttu 2007. aastal on toimunud siiski oluline muutus lõssipulbri tootmises, mis taas suurenes. Kuna ka juustu tootmine

tõenäoliselt kasvab ja toorpiima toodang jääb samaks, vähendatakse täispiimapulbri tootmist. Kaseiini tootmise vähenemine on võimaldanud võtta kasutusele ka alternatiivseid valgutooteid.

Tabel 2.2. Piimatoodete tootmine 2007. aastal (tuhandetes tonnides, prognoos)

1000 t	toorpiim *	juust**	värsked tooted	lõssipulb er	täispiima pulber	muud	või
EL 25	131 000	8 147	46 255	892	749	–	2 072
2 uut liikmesrii ki	2 100	142	1 212	3	7	–	18
EL 27	133 100	8 289	47 267	895	756	–	2 090

* töötlejatele tarnitud piim

** lehmapiimast valmistatud juust

Piima ekvivalentides arvutades läks täiendavaks juustutootmiseks ajavahemikul 2003–2007 vaja 5,2 miljonit tonni piima¹. Värske piimatoodete täiendavaks tootmiseks läks vaja 0,3 miljonit tonni piima². See tähendab, et võrreldes 2003. aastaga läks 2007. aastal täiendava nõudluse rahuldamiseks vaja **5,5 miljonit tonni piima**. ELi sisenõudluse rahuldamiseks saadi vajalik piima kuivaine lõssipulbri, kaseiini, täispiimapulbri ja või toodangu vähendamisest.

Hoolimata asjaolust, et 2006. aastaga võrreldes on täiendav kvoot 1,2 miljonit tonni (+0,5% ja restruktureerimisreserv), pole kogutootmine 2007. aastal peaaegu üldse kasvanud.

Ajavahemikul 2003–2007 on ELi piimatoodete **eksport** vähenenud, välja arvatud juustu eksport. See on toimunud tänu ELi stabiilsele piimatoodangule ning juustu ja värske piimatoodete tootmisesse suunatavate piimakoguste suurenemisele. See mõjutas oluliselt lõssipulbri, või ja täispiimapulbri tootmist ning eksporti, välja arvatud 2007. aastal lõssipulbri osas, kui kõrged hinnad maailmaturul muutsid ekspordi suurendamise atraktiivseks.

Tabel 2.3. ELi piimatoodete eksport

1000 t	2003	2006	2007 (prognoos)
või(õli)	319	252	180
lõssipulber	337	85	180
juust	578	586	622
täispiimapulber	530	457	385
kondenspiim	243	200	222

Import ajavahemikul 2003–2007 oluliselt ei muutunud, sest imporditariifid vähendasid importi allapoole tariifikvoote.

¹ 1 kg juustu tootmiseks läheb vaja keskmiselt 8 kg piima.

² 1 kg värske piimatoodete tootmiseks läheb vaja 1 kg piima.

3. PIIMATOOTMISE ARENG AJAVAHEMIKUL 2003–2007

2003. aasta reformist ja kümne uue liikmesriigi ühinemisest alates on ELi piimaturul märgata uut suunda (vt lisa 3.2). Vastupidiselt varasemale, mil liikmesriigid kasutasid kvoodid täielikult ära, ei kasuta paljud liikmesriigid kvoodipotentsiaali enam täielikult ära (vt lisa 3.3). Kvoodiaastal 2006/07 ei kasutatud kvoote ära kokku 1,9 miljoni tonni ulatuses, mis on peamiselt Prantsusmaal, Ühendkuningriigis ja Ungaris kvoodist vähem toodetud 2,7 miljoni tonni ja peamiselt Itaalias ja Austrias üle kvoodi toodetud 0,8 miljoni tonni vahe.

Käesoleva kvoodiaasta esimesel neljal kuul oli piima tarne 0,7% väiksem kui eelmisel aastal. Kui selline tendents jätkub, väheneb EL 27 piimatoodang käesoleval kvoodiaastal veel 0,9 miljoni tonni võrra. See tähendaks, et toodang jääb peaaegu 3 miljoni tonni võrra allapoole kvooti.

Kõnealune olukord on tekkinud seoses järgmiste asjaoludega:

- (1) vähene pandlikkus kvootide ülekandmisel. Kvoodid kehtestatakse liikmesriikide kaupa ning mõnes liikmesriigis konkreetsete piirkondade või isegi piimatöötlejate kaupa. See muudab keeruliseks kvootide ümberjagamise liikmesriigi piires. Olgugi, et võib-olla on kirjeldatud meede aidanud säilitada piimakarjakasvatust piirkondades, kus see muidu oleks kadunud, siis mõningatel juhtudel on see konkurentsivõimelisemates piirkondades ja liikmesriikides piimasektori arengut takistanud;
- (2) olemasolevate kvootide vähene ära kasutamine. Piimatootmissektorile on iseloomulik järk-järguline ümberkorraldamine ja piimakarjakasvatavate arvu jätkuv vähenemine (vt lisa 3.1). Kuni viimase ajani oleksid teised tootjad kasutamata kvoodi ära kasutanud. Ilmneb, et see ei ole enam alati nii, isegi mitte liikmesriikides, kus kvootide vahetamine on lubatud ja kvoodi hind on madal. Tuleb meele pidada, et piima tootmine suureneb üksnes juhul, kui see on tulutoov. Selles mõttes panevad praegused kõrged hinnad proovile võimalused ELis enne 2015. aastat;
- (3) 2003. aasta reformi kontekstis on esile kerkinud tulutoovamad alternatiivid piimatootmisele kas põllumajandussektoris või väljaspool seda, eelkõige seal, kus tootmine reageerib kõrgematele piimahindadele ajalise vahega.

Seda, kui suur oli toetuste lahtisidumise mõju, tuleb veel analüüsida.

Kui eelmises peatükis kajastati piimatoodetele soodsat nõudluse arengut ELis ajavahemikul 2003–2007, siis käesolev peatükk näitab, et mõnedes liikmesriikides on pakkumise kasv olnud vähem soodne (vt lisa 3.3).

4. PIIMA JA PIIMATOODETE HINDADE ARENG AJAVAHEMIKUL 2003–2007

2003. aasta reformist alates on toorpiima hinnad langenud, välja arvatud viimastel kuudel. 2003. aastal prognoositi, et ilma tootevaliku muutumiseta langevad hinnad ajavahemikul 2003–2007 kuni 6 senti liitri kohta. Piimatööstus on suutnud orienteeruda ümber suurema väärtusega toodete tootmisele, pidades silmas järgmist:

- (1) oodatust suurem turunõudlus juustu järele nii EL 15-s kui ka uutes liikmesriikides;
- (2) oodatust kõrgemad maailmaturuhinnad tänu nõudluse jätkuva kasvule peamiselt Aasias ja naftat eksportivates riikides, mis on tingitud jõukuse kasvust ja toitumisharjumuste muutumisest läänelikumaks;
- (3) piimatööstuse teadus- ja arendustegevus, mis suurendas piimatoodete kasutamist paljude toodete koostises.

Tabel 4.1. Toorpiima aasta keskmised hinnad EL 25-s (tegelik rasvasisaldus, senti/kg)

2003	2004	2005	2006	2007 (prognoos)
28,7	29,1	28,9	27,9	28,5 – 30,0

EL 15 piimatootjad on saanud kompenseeriva maksena kuni 3,5 senti kvoodi raames toodetud kilogrammi kohta. See makse seotakse alates 2007. aastast tootmisest täielikult lahti. Enamikus liikmesriikides kaasati see makse ühtse pindalatoetuse kavasse.

Kuni 2006. aastani langesid või ja täispiimapulbri turuhinnad koos ELi toetushindade vähenemisega. Lõssipulbri ja juustu hinnad aga peaaegu ei muutunud. 2007. aastal on turuhinnad sekkumishindadest palju kõrgemad.

Tabel 4.2. Piimatoodete keskmised hinnad ELis

eurot/t	2003	2004	2005	2006	2007	Kokkuost uhind	Hind %des kokkuostuhinna st 2007.a.
lõssipulber	2 065	2 060	2 010	2 090	3 181	1 747	182%
või	3 040	2 965	2 750	2 525	3 229	2 218	146%
täispiimapulber	2 535	2 545	2 410	2 350	3 281		
Cheddar	2 850	3 045	3 005	2 865	3 001		

Kui kuni 2006. aastani toimunud areng on seletatav eespool nimetatud põhjustega, siis 2007. aasta olukord on olnud erandlik.

Sel ajal kui nõudlus maailmaturul näitas kasvutendentsi, vähendasid eksporti sellised suured eksportivad riigid nagu Austraalia (põud) ja Argentina (külm ilm) ning EL

(sisetarbimise suurenemine). Lisaks sellele kehtestasid mõned eksportijad ekspordimaksud (Argentina) või lausa ekspordikeelu (India). See tõi kaasa maailmaturuhindade tõusu pretsedentitule ja ootamatule tasemele ning tõstis ka hindu ELis. Hindade tõusuga nõudlus ei vähenenud. Tundub, et sisetulekute kiire kasv mõningates Aasia osades ja nafta eksportivates riikides muutis piimatoodete nõudluse hinna kasvu suhtes vähem paindlikuks. Seda näitab ka riiklike varude puudumine ELis ja USAs.

Siiski on alust loota, et hinnad langevad jätkusuutlikumale tasemele, kui spekulatiivne element kaob ja tootjad hakkavad kõrgemale hinnatasemele aktiivselt reageerima.

5. TURUKORRALDUSMEETMETE KASUTAMINE AJAVAHEMIKUL 2003–2007

Või ja lõssipulbri sekkumishindade vähendamine võimaldas komisjonil **vähendada** kaseiiniks töödeldud või, lõssipulbri ja lõssi ELi sisest **kasutamise** nullini. Abi kohaldamine mittetulundusühingutes kasutatava või suhtes siiski jätkub.

Väiksemad toetushinnad tähendasid ka **toetuste vähenemist**. Maailmaturul valitseva pingelise olukorra tõttu oli 2007. aastal võimalik esimest korda pärast ühise piimapoliitika kehtestamist 1968. aastal vähendada kõiki toetusi nullini. Kui lõssipulbri hind maailmaturul ja ELis erineb suhteliselt vähe, siis või hinna erinevus maailmaturul ja ELis on endiselt ligikaudu 30%. Võile makstava toetuse vähendamisel nullini lähtuti siiski sisetarnetega seotud kaalutlustest.

Sekkumislaod on praegu tühjad. Küllaltki suured olid siiski ajavaheMIKUL 2003–2007 sekkumiseks kokku ostetud kogused ning **kohustusliku eraladustuse** kava alusel ostetud kogused.

Tabel 5.1. Sekkumiseks ja eraladustamislepingute alusel kokku ostetud kogused (tonnides)

	Sekkumisvõi	Sekkumislõssipulber	Eraladustatud või	Eraladustatud juust
2003	41 000	110 000	179 000	232 000
2004	29 000	20 000	130 000	187 000
2005	36 000	5 000	147 000	251 000
2006	61 000	0	115 000	224 000
2007	437	0	124 000	n.a.

6. ELI TURUVÄLJAVAATED: 2007–2014

Käesolevas dokumendis esitatud piima tarne ja piimatoodete tootmise keskpikk prognoos põhineb põllumajanduse peadirektoraadi aruandel „Põllumajandusturgude ja -tulude prognoosid Euroopa Liidus 2007–2014”, mis avaldati 2007. aasta juulis. Aruanne põhineb 2007. aasta juuni lõpus kättesaadaval olnud turgu ja poliitikat käsitleval teabel ning eeldusel, et poliitikakeskkond püsib muutumatuna. Täieliku aruande leiab aadressil:

http://ec.europa.eu/agriculture/publi/caprep/prospects2007a/index_en.htm

Järgnevalt kirjeldatakse peamisi tendentse, mis on esitatud ka graafiliselt 1. lisas: „PÖHISTSENAARIUM”.

Prognooside kohaselt püsib **piimatoodang** ELis aastatel 2007–2014 üsna stabiilsena. Toodang võib lühiajaliselt veidi suureneda, reageerides piima kõrgele hinnale. Pärast 2009. aastat prognoositakse siiski piima kogutoodangu järk-järgulist vähenemist, mis on tingitud abitootmise pidevast vähenemisest peamiselt uutes liikmesriikides. Teisalt on uutes liikmesriikides oodata töötlejatele tarnitavate piimakoguste suurenemist tänu üleminekule otsemüügilt tarnimisele.

Juustu tarbimine jääb prognooside kohaselt ELi piimatoodete tootmise peamiseks edasiviivaks jõuks. Ajavahemikul 2007–2014 peaks täiendav juustutoodang olema 679 000 tonni. Tarbimine kasvab eeldatavalt 771 000 tonni. Prognooside kohaselt kasvab juustu tarbimine väga kiiresti uutes liikmesriikides (35%). Juustu tarbimine EL 15-s kasvab samuti (5%), kuid selgelt aeglasemas tempos. Kui import suureneb tõenäoliselt vaid veidi, siis ELi juustueksporti osas on oodata langust. Juustu täiendav tarbimine mahus 771 000 tonni nõuab ligikaudu **6,2 miljonit tonni piimaekvivalenti**.

Piimatoodete tootmise teiseks edasiviivaks jõuks ELis on **värskete piimatoodete** tarbimine, mille puhul võib täheldada kahte tendentsi. Ühelt poolt väheneb joogipiima tarbimine, teiselt poolt aga kasvab hapendatud piimatoodete tarbimine. On oodata kogutarbimise kasvu jätkumist 0,5% ehk 0,25 miljonit tonni piimaekvivalenti aastas. See tähendab, et 2014. aastal **tarbitakse piima täiendavalt 1,75 miljonit tonni**.

Või tarbimine langeb eeldatavasti veelgi hoolimata viimaste aastate mõningasest tõusust. Või tootmine väheneb tõenäoliselt kiiremini seetõttu, et rohkem piimarasva kasutatakse juustu tootmiseks ning toorpiima rasvasisaldus on väiksem. See tähendab, et eksport hakkab pikkamisi vähenema. Prognooside kohaselt võib EList 2014. aastaks **saada või netoimportija**. Sekkumisvarude taastamine on vähetõenäoline.

Vaatlusalusel perioodil on oodata **lõssipulbri** tootmise vähenemist, sest juustu ja värskete piimatoodete tootmiseks kasutatakse aina enam valke. Kuna tootmine peaks vähenema ja tarbimine jääma samaks, siis on oodata ekspordi vähenemist. 2014. aastaks saab EList lõssipulbri väike netoeksportija. Lõssipulbri sekkumisvarude taastamine on samuti vähetõenäoline.

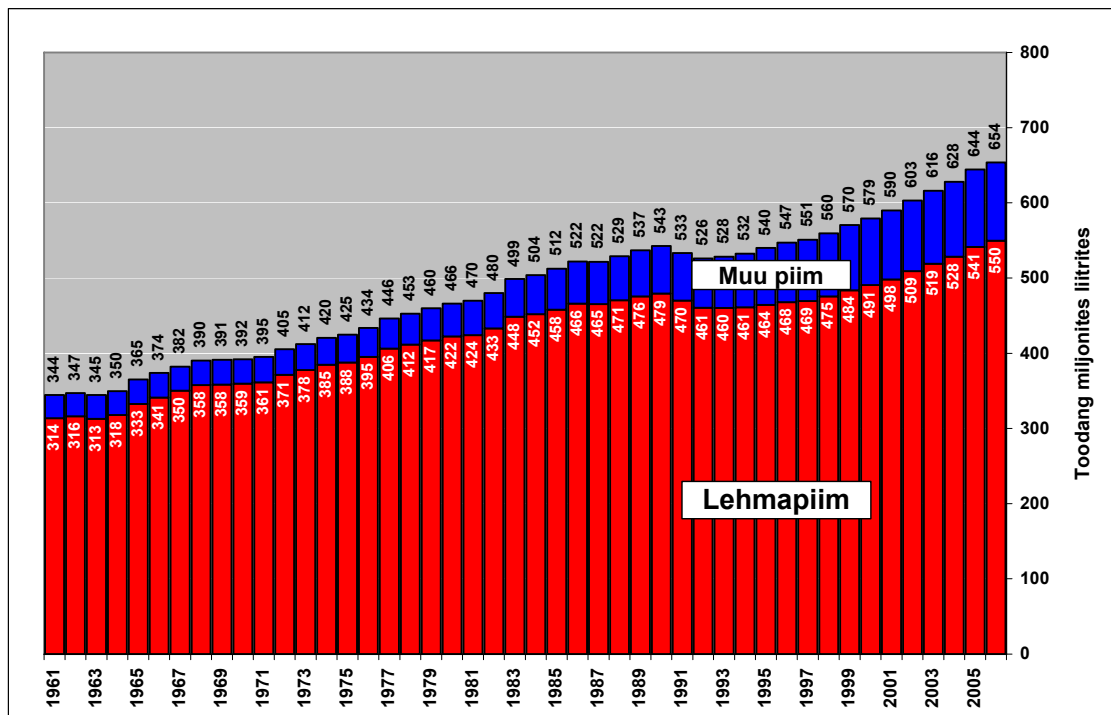
Erinevalt enamikust muudest ELi piimatoodetest toodetakse **täispiimapulbrit** suures osas kolmandate riikide turgude jaoks. Muud täispiimapulbri maailmaturule tarnijad on siiski EList palju konkurentsivõimelisemad. Eeldatavasti toob see endaga kaasa täispiimapulbri tootmise ja ka ekspordi järk-järgulise vähenemise. Täispiimapulbri tarbimine peaks jääma samale tasemele.

Kokkuvõtteks võib öelda, et prognoosi kohaselt läheb ajavahemikul 2007–2014 värskete piimatoodete kasvava tarbimise rahuldamiseks vaja täiendavalt 1,75 miljonit tonni piima ja kasvava juustu tarbimise rahuldamiseks 6,2 miljonit tonni piima. Lõssi- ja täispiimapulbri tarbimine peaks jääma samale tasemele. See tähendab, et ainuüksi sisenõudluse rahuldamiseks on vaja täiendavalt 8,0 miljonit tonni piima. Seega on ELi piimasektori turuvõimalused väga head.

7. ELI TURUVÄLJAVAATED: 2006–2016

Piimatoodang on maailmas pidevalt kasvanud. Alates 1998. aastast on toodangu kasvumäär olnud vähemalt 10 miljonit tonni aastas. Prognoseeritakse selle tendentsi jätkumist.

Joonis 7.1. Maailma piimatoodang

Ainult 7% maailma piimatoodangust kasutatakse ära maailmaturul kaubeldavate toodete valmistamiseks. Suurem osa maailmas toodetavast piimast tarbitakse tootmisega samas piirkonnas peamiselt vedela piimana. Kaubeldakse selliste piimatoodetega, mida vastupidiselt vedelale piimale saab teatava aja jooksul säilitada: piimapulber, või(õli) ja juust. EL ekspordib vaid väikese osa oma piimatoodangust kolmandatesse riikidesse (2006. aastal 9% piima kuivainest). Imporditariifide tõttu impordib EL piimatooteid vähe (1% piima kuivainest).

Maailmaturu väljavaateid analüüsib Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon (OECD) koostöös ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) ja Toidu- ja Põllumajanduspoliitika Uurimisinstituudiga (FAPRI). Nende organisatsioonide poolt läbi viidud kahe uuringu võrdluse ja ELi oma analüüsi leiab aadressilt:

http://ec.europa.eu/agriculture/publi/caprep/prospects2007a/index_en.htm

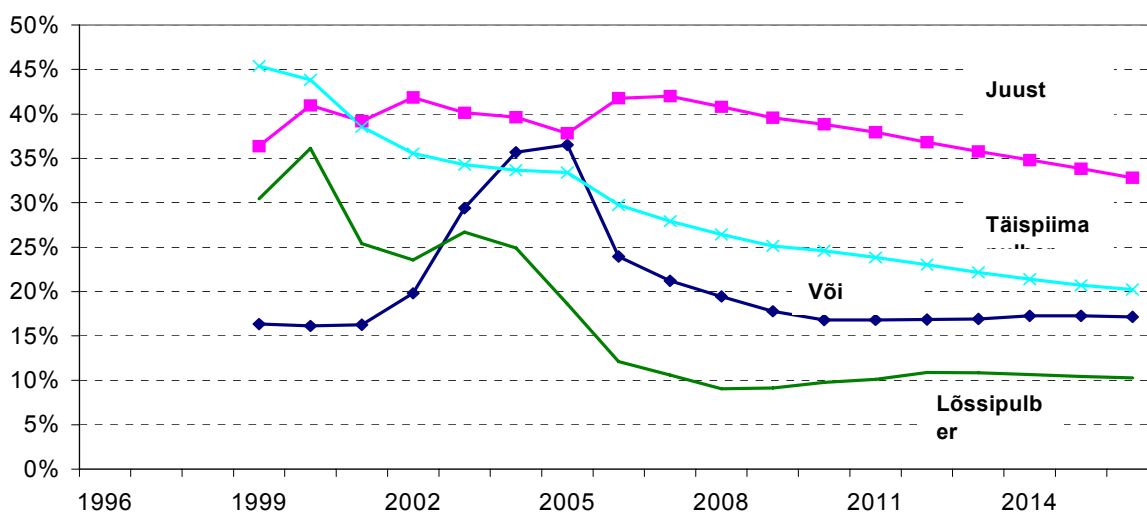
Tabel 7.1. Maailmaturu arengu prognoos ajavahemikuks 2006–2016

	Prognoositud hind 2016. aastal (\$/tonn)	Hinnavahe 1996–2006 2006–2016	Toodang ja tarbimine (aastane juurdekasv)	Kaubandus (aastane juurdekasv)
või	2 200	+24%	+2–2,3%	+2%
Cheddar	3 000	+38%	+1,3–1,8%	+2.5%
lõssipulber	2 600	+40%	+0,7–1,8%	+0,5–3%
täispiima pulber	2 500	+35%	+2%	+1,7%

Allikas: Põllumajandusliku tooraine turud: tulevikuväljavaated 2007–2016.

Allpool esitatud FAPRI andmetel põhineva graafiku põhjal on näha, et ELi piimatööstus peab loovutama oma turuosa maailmaturul, sest piimatoodete tarbimise suurenemine siseturul tähendab, et suurem osa toodetud piimast tarbitakse seal ära.

Joonis 7.2. EL 25 osakaal maailma piimakaubanduses

FAPRI (2007)

Kokkuvõttes on järgneval kümnel aastal eelmise kümnendiga võrreldes oodata piimatoodete keskmise hinna olulist tõusu maailmaturul. FAPRI ja OECD prognoosivad järgmistel aastatel maailma piimatoodangu ja tarbimise mõõdukat kasvu. Maailmaturu tulevikuväljavaated on positiivsed, eriti juustu osas. Ülemaailmsest nõudluse kasvust hoolimata prognoosib komisjon ELi juustu ekspordi vähenemist, mis on tingitud piimatootmise laienemist takistavatest kvoodisüsteemi piirangutest.

8. PIIMAKVOOTIDE 2% TÕUS ALATES 2008. AASTAST

Vastupidiselt 2003. aastal valitsenud ebakindlale olukorrale on praegu, pärast reformi ja kahte järjestikust laienemist, turuarengust selgem ülevaade. Seega on komisjonil lihtsam kui 2003. aastal, mil selline ettepanek esmakordselt tehti, analüüsida 27 liikmesriigi kontekstis 2% kvooditõusu võimalikke mõjusid.

Tõusu mõju kohta piimasektorile on koostatud hinnang, eeldades, et 2% lisakvoot, s.t täiendavalt 2,84 miljonit tonni piima, kasutatakse ära täies mahus. Kõrgem kvoodimäär kehtib alates 2008. aastast. Analüüsi üksikasjad on esitatud 2. lisas „Kõrvalekalded põhistsenaariumist”.

6. peatükis esitatud **põhistsenaariumiga võrreldes** oodatakse **piima hinna** 4% langust, kuigi põhistsenaariumiga on ette nähtud 7% tõus.

Piimatoodete osas toimub nihkumine **juustu tootmise kasvu** suunas. Esialgu rahuldab kasv täiendava nõudluse, mis suureneb juustu madalama hinna tõttu. Perioodi lõpu poole prognoositakse ekspordi kasvu põhistsenaariumiga võrreldes. See tähendab seda, et põhistsenaariumiga ette nähtud juustu ekspordi vähenemine maailmaturule kompenseeritakse osaliselt täiendava piimatoodanguga.

Või tootmine peaks suurenema, kuid ainult teatud piirini, sest osa täiendavatest piimarasvadest kasutatakse ära juustu ja värskete piimatoodete täiendavaks tootmiseks, mille nõudlus madalamate hindade tõttu suureneb. Esialgu kasvab või tarbimine tänu madalamale hinnale. Madalama hinna ja suurenenud konkurentsivõime tõttu maailmaturul kasvab ka eksport. Perioodi lõpu poole see tendents väheneb.

Lõssipulbri tootmine peaks oluliselt kasvama, mille tulemusel suurendab EL ekspordi täiendavate koguste müümiseks.

Nii või kui ka lõssipulbri puhul peaks täiendav tootmine olema võimalik ilma täiendava turutoetusteta.

Analüüs näitab, et piimatoodangu 2% täiendav kasv annab tootjatele nii sise- kui ka välisturu nõudluse rahuldamiseks rohkem võimalusi ilma kehtivat sekkumiskava liialt koormamata.

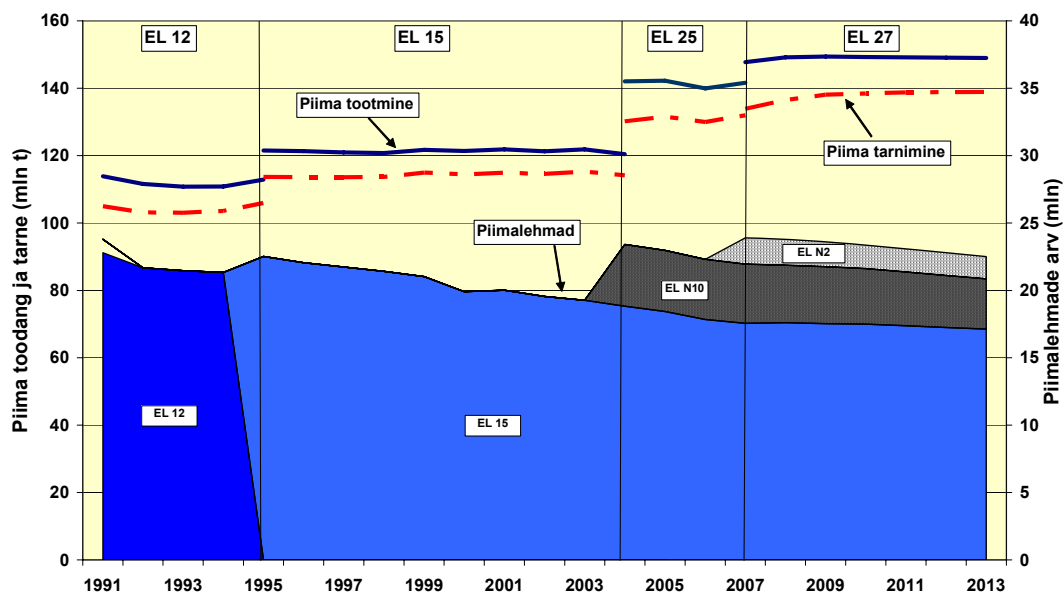
Kui analüüsis eeldatakse, et 2% lisakvoot kasutatakse ära täies mahus, siis tegelik mõju tootmisele on tõenäoliselt väiksem, pidades silmas ELi hiljutisi kvoodi täitmise määrasid.

9. JÄRELDUSED

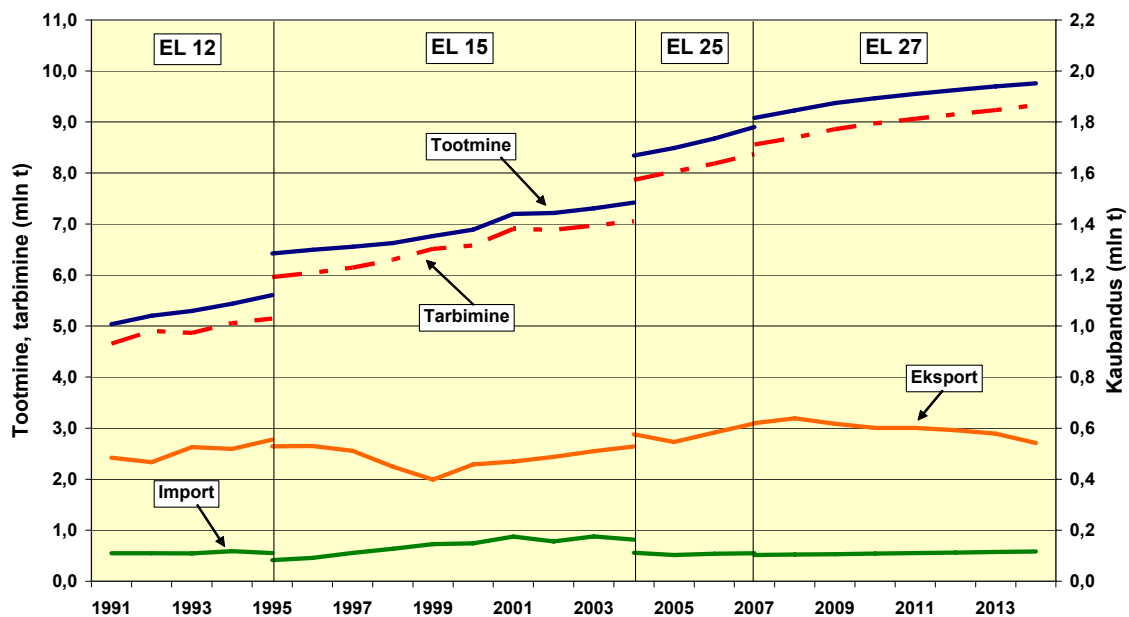
Ajavahemikul 2003–2007 läks juustu ja värskete piimatoodete tootmiseks vaja täiendavalt 5,5 miljonit tonni piima, samal ajal kui piima üldtoodang jäi samaks. Eespool esitatud analüüsi põhjal läheks ajavahemikul 2007–2014 vaja täiendavalt 8,0 miljonit tonni, et rahuldada kasvavat sisenõudlust, kusjuures samade kvootide puhul pole oodata toorpiima tootmise kasvu. Lisaks sellele on maailmaturu tulevikuväljavaated positiivsed. ELi piimatoodangu 2% kasvu mõju hindamiseks läbi viidud uuringu tulemuste põhjal võib järeldada, et turg pakub sellise täiendava koguse ärakasutamiseks mitmeid võimalusi. Kui analüüsis eeldatakse, et 2% kvooditõus kasutatakse ära täies mahus, siis tegelik mõju tootmisele on tõenäoliselt väiksem, kui arvestada praeguse olukorraga, kus paljud liikmesriigid ei kasuta riiklike kvote täies mahus ära. Reageerides nõukogu palvele luua alus, mille põhjal saaks vastu võtta kvoodi suurendamist käsitleva otsuse, jõudis komisjon järeldusele, et 2%-list tõusu, mis pakuti algselt välja 2003. aasta reformi ühe osana, võib rakendada alates 2008. aastast.

1. LISA: PÕHISTSENAARIUM

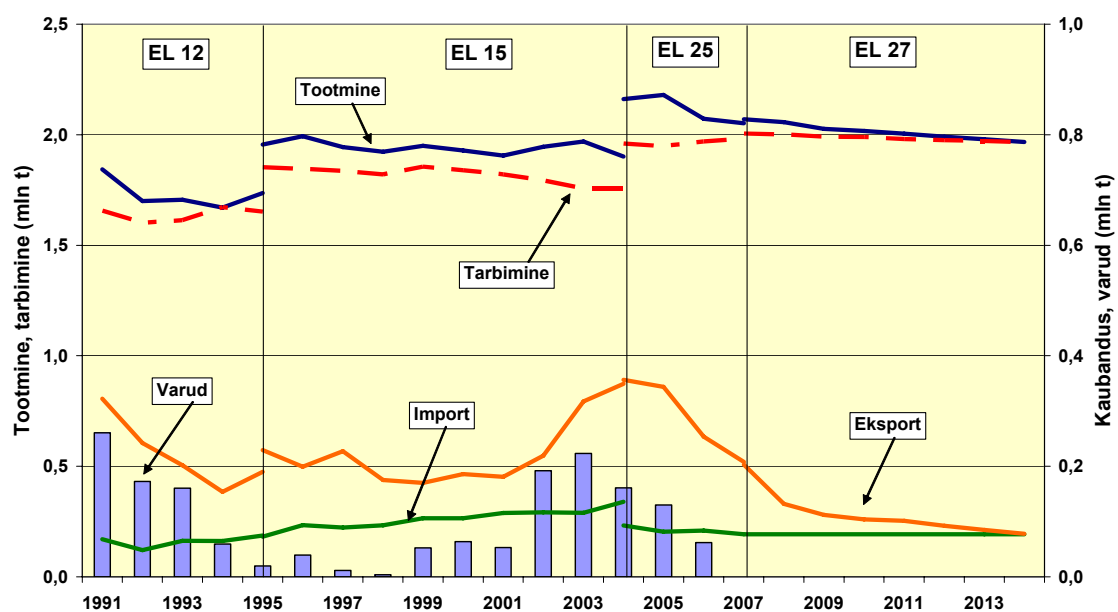
Piima tootmine ja tarnimine EL 27-s ajavahemikul 2001–2014

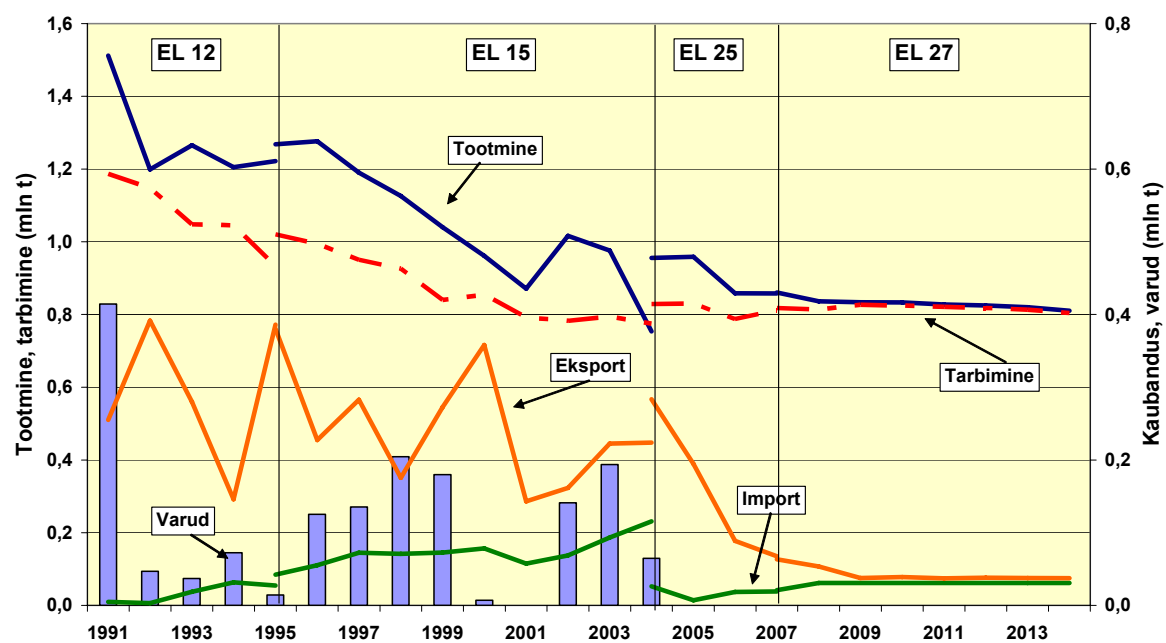
Juustu bilanss EL 27-s ajavahemikul 2001–2014

Või bilanss EL 27-s ajavahemikul 2001–2014

Lõssipulbri bilanss EL 27-s ajavahemikul 2001–2014

**2. LISA: KÕRVALEKALLE PÕHISTSENAARIUMIST 2% TÄIENDAVA
PIIMATOODANGU PUHUL**

PIIMA tootmine		2008	2010	2012	2014
MÕJU	Toodang (<i>milj. t</i>)	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
	Tarne (<i>milj. t</i>)	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
	Rasva sisaldus (%)	−0,2%	−0,2%	−0,2%	−0,2%
	Piimaand (<i>kg/piimaveis</i>)	0,5%	0,6%	0,5%	0,5%
	Piimaveiste arv (<i>milj.</i>)	1,5%	1,4%	1,4%	1,5%
	Hind	−4,9%	−5,0%	−4,6%	−4,0%

JUUSTU tootmine		2008	2010	2012	2014
MÕJU	Toodang (k.a sulatatud juust)	2,2%	2,3%	2,2%	2,2%
	Import	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Eksport	0,0%	0,0%	2,4%	11,9%
	Sisetarbimine	2,3%	2,4%	2,2%	1,6%
	Hind ELis	−3,7%	−3,8%	−3,5%	−2,6%
	Maailmaturuhind	−0,2%	−0,1%	−0,5%	−1,5%

VÕI tootmine		2008	2010	2012	2014
MÕJU	Toodang EL 27-s	1,1%	0,6%	0,5%	0,3%
	Import	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Eksport	23,4%	9,3%	9,0%	6,6%
	Tarbimine EL 27-s	3,8%	4,0%	3,7%	3,1%
	Lõplik varu				
	ELi hind	−1,2%	−0,6%	−0,5%	−0,3%
	Maailmaturuhind	−0,3%	−0,2%	0,0%	0,0%

LÕSSIPULBRI tootmine		2008	2010	2012	2014
MÕJU	Toodang EL 27-s	7,6%	5,8%	5,3%	4,5%
	Import	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Eksport	70,9%	40,0%	36,5%	29,7%
	Tarbimine EL 27-s	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%
	Lõplik varu	–	–	–	–
	ELi hind	−6,6%	−7,1%	−6,6%	−5,7%
	Maailmaturuhind	−2,3%	−0,6%	−0,6%	−0,7%

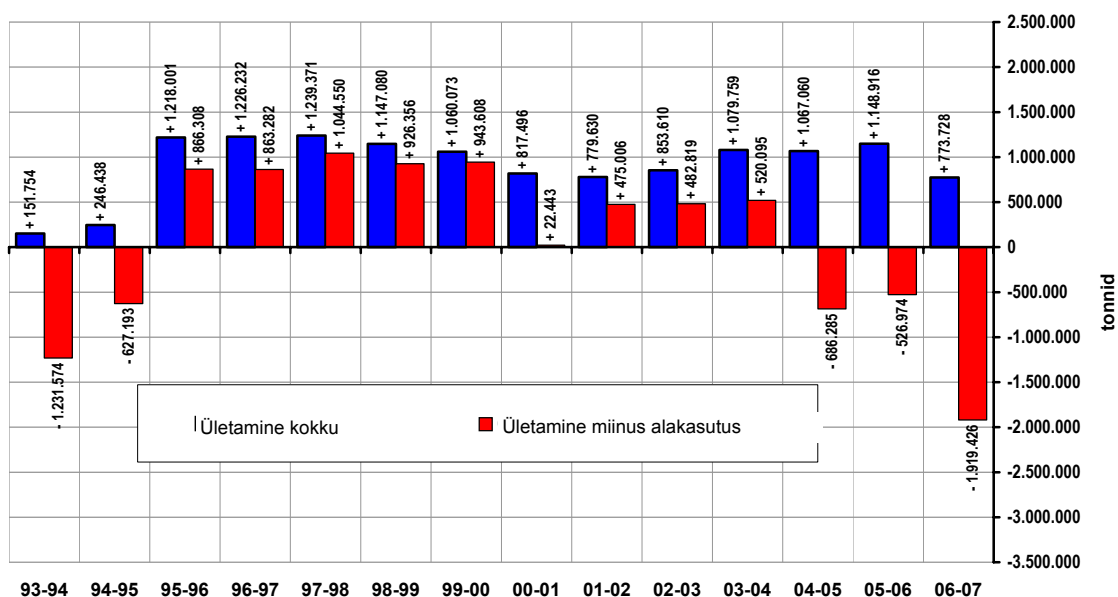
3. LISA: KVOOTIDE MUUTUMINE

Tabel A3.1. Kvooti omavate piimatootjate arv

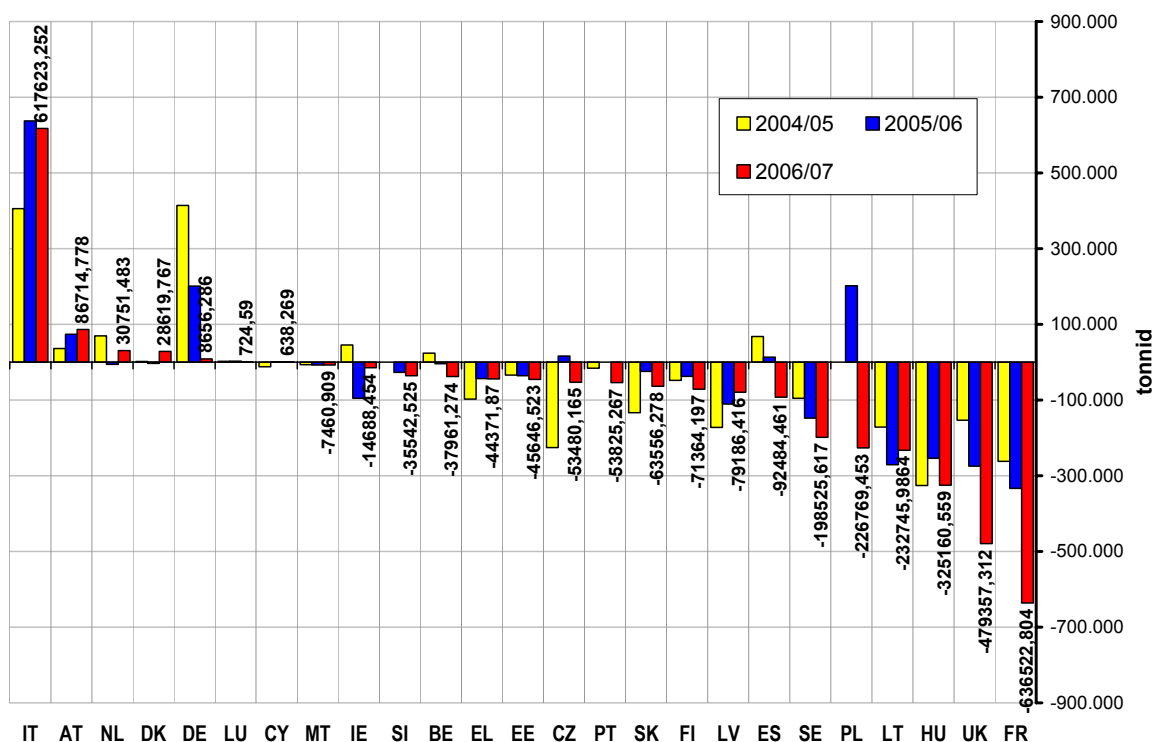
Riik	1995	2005	2007	muutus 1995–2007	aastane muutus 1995–2005	aastane muutus 2005/2007
BE	24 047	14 533	12 672	–47,3%	–4,9%	–6,6%
CZ		2 991	2 727			–4,5%
DK	15 301	6 540	5 354	–65,0%	–8,1%	–9,5%
DE	230 125	113 020	103 480	–55,0%	–6,9%	–4,3%
EE		1 859	1 506			–10,0%
EL	30 316	7 752	6 288	–79,3%	–12,7%	–9,9%
ES	132 352	35 906	28 465	–78,5%	–12,2%	–11,0%
FR	167 593	109 822	100 853	–39,8%	–4,1%	–4,2%
IE	48 013	24 194	21 875	–54,4%	–6,6%	–4,9%
IT	107 011	52 674	46 651	–56,4%	–6,8%	–5,9%
CY		241	224			–3,6%
LV		25 457	22 141			–6,7%
LT		111 097	82 281			–13,9%
LU	1 465	991	923	–37,0%	–3,8%	–3,5%
HU		6 076	6 175			0,8%
MT		150	152			0,7%
NL	42 249	23 187	21 209	–49,8%	–5,8%	–4,4%
AT	83 793*	53 713	47 378	–43,5%	–4,3%	–6,1%
PL		0	276 508			
PT	73 197	15 804	12 294	–83,2%	–14,2%	–11,8%
SI		0	9 234			
SK		814	734			–5,0%
FI	31 872*	17 833	15 213	–52,3%	–5,6%	–7,6%
SE	17 023*	9 449	8 369	–50,8%	–5,7%	–5,9%
UK	41 132	20 629	18 326	–55,4%	–6,7%	–5,7%

* arvud 1996–97.

Joonis A.3.2. Kvoodi ületamine/alakasutus ELis

Joonis A3.3. Kvoodiaastal 2006/07 kvoodi ületamine/alakasutamine EL 25-s

Tabel A3.4. Kvoodi raames toodetud kilogrammi eest makstud hind erinevates liikmesriikides

Liikmesriik	2007. aasta turuhind	Administratiivne hind	Areng pärast eelmist aastat
CY	1,33 eurot		tõuseb
LU	1,20 eurot		tõuseb
NL	70–80 senti		langeb
LV	43–72 senti		tõuseb
DK	62 senti		tõuseb
AT	50–70 senti		stabiilne
PL	7–34 senti		tõuseb
DE	23/42 senti		stabiilne
BE (FL/W)		37/25 senti	langeb
ES		27 senti	stabiilne
IT	30 senti		stabiilne
IE	10–28 senti	12 senti	tõuseb
FI	6–36 senti	4 senti	langeb
CZ	7 senti		langeb
FR		0/15 senti	stabiilne
SE	9 senti		stabiilne
HU	6 senti		tõuseb
UK	6 senti		tõuseb
Muud liikmesriigid	...	...	andmed puuduvad

Allikas: liikmesriikide prognoos.

Joonis A3.5. Piima tootmise struktuur EL 25-s turustusaastal 2006/07: piimatootjate jagunemine kvoodi (tonnide) järgi

